

da bi združil vse pravoslavne Slované pod jedino zvečavnim praporom sv. katoliške cerkve. Zato namerava s posebno okrožnico jih povabiti k spravi in zvezi. — Nedavno se je tudi Djakovski vladika J. J. Strossmayr kaj laskavo izjavil o Leonovi veliki ljubezni do Slovanov, oziroma Hrvatov trdeč, da je papež najboljši zaščitnik katoliških Hrvatov. Radi tega noče potrditi za škofa Zagrebskega takega moža, katerega bi izbrali oholi Madjari iz svoje sredine, dobro vedoč, da tako Hrvati ne bi uživali v marsičem svojih pravic.

Preskromne so mi moči, da bi mogel blagovoljnemu čitatelju podati dostojno sliko vroče ljubavi sv. Očeta do nas tako preziranih in zaničevanih Slovanov. Zato pa sklenem z dičnim pesnikom:

„Kako nam torej ne bi za-nj plamtela
Slovanska srca iskrene ljubavi?
Kako nam ne bi duša koprnela
Po njega srečni zmagi, njega slavi?
Kako gojili ne bi želje vroče:
Bog živi Te, naš mili sveti Oče!“

Kaznovan božji rop.

Nekaj groznega se je na Veliko nedeljo zgodilo v mestu Zadru v Dalmaciji. Bil je neki vojak, ki je malo maral za svojo dušo in je k sv. obhajilu pristopil brez spovedi; in kakor da bi mu to ne bilo dosti, ni povznil svete hostije, ampak jo je vzel iz ust in jo vtaknil v mošnjo ter šel domov. Hudič pa strašno sovraži Boga in ljudi; ker nima drugega dela, kakor človeka pogrezniti v nesrečo, namreč iz ene pregrehe v drugo, zapeljal je tega malovrednega vojaka v novo, strašno hudobijo. Ko so bili namreč o poldne pri kosilu za mizo, vzame vojak sveto hostijo iz mošnje in kakor bi se šalil, reče tovarišem: »Vi jejte svoje, jaz bom pa to«. Ali z Bogom se ne norčuje, pravi sveto pismo; strašna kazen Božja je zadela nesrečnega vojaka: toliko, da je izgovoril one besede, občuti h krati že tudi hude bolečine, da se je zgrudil na tla, kakor bi bila strela va-nj vdarila; malo pozneje je bil že mrtev in je postal koj črn.

Tako pripoveduje Zagrebski »Katolički list« z dne 13. aprila t. l. po Zadarski »Katolički Dalmaciji«. Ta grozni dogodek je s strahom pretresel vsako krščansko dušo v mestu, pa tudi mlačneže in brezverce, kajti kazen Božja je tukaj očitna. Ona naj bo v svarilo vsakemu, ki misli, da je mogoče norce vganjati z Bogom, ki je v najsvetejšem zakramentu pričujoč. A vi starši, skrbite, da bodo vaši otroci bogaboječi; to bo največja sreča za vas in za vaše otroke: »strah Božji je začetek modrosti«, govori sveto pismo.

Gospodarske stvari.

Vodilo, kako se naj pokončava peronospora.

1. Prvikrat se naj škropi pred cvetjem. V ta namen se vzame 1 kilo čistega bakrenega vitrijola in 1½ kilo novega ugašenega čistega apna na 100 litrov vode.

2. Drugokrat se naj kropi v 5. ali 6. tednu po cvetu in sicer z močnejšo tekočino; vzame se namreč na 100 litrov vode 1½ kilo čistega bakrenega vitrijola in 2 kilo čistega apna.

3. Bakren vitrijol se ima drobno stolči in v topli vodi razpustiti.

4. Novo ugašeno apno se naj v vodi raztopi, preceedi in vse nesnage očisti.

5. Tako raztopljen bakren vitrijol in apno se potem z določeno vodo pomeša in združi.

6. Ta tekočina bakrenega vitrijola in apna se

mora v posodi večkrat premešati in sicer vselej, preden se deva v kropilnico.

7. Kropiti se ne sme na roso, pred in po dežu, temveč kedar je listje suho; sicer pa se zamore kropiti celi dan, tudi v solnčni vročini.

8. Tekočina se naj kakor megla po listju razprši tako, da bo vse listje okropljeno.

9. Za prvo kropljenje je potrebno na eden oral vinograda blizu 300 litrov te tekočine, za drugo kropljenje 400 litrov in za tretje kropljenje, ako je potrebno, 500 litrov.

10. Kropilnice in druga posoda se mora po vsakem delu skrbno umiti in očistiti.

Hrošč, škodljivec dreves.

Naša dežela je za sadjarstvo pripravna, kakor redko katera druga; zato pa tudi veseli domoljuba, kedar vidi, da se sadjereja pri nas lepo razvija, ali kakor vse na svetu, tako ima tudi sadjereja svoje sovražnike in teh ni malo. Naj ne omenimo vremenskih nezgod, opozorimo dnes le na kebra ali hrošča. Le-ta se kaže najbolj v mesecu maju in se mu pravi zato tudi semtertje majski keber. Naši kmetovalci poznajo ga dobro in kar je huje, čutijo tudi večkrat njegovo delovanje.

Keber pa tudi črv je škodljiv, vendar pa je sreča, da jih ni vsako leto, navadno so keberi v velikem številu vsako četrto leto in istotako tudi njegov črv, t. j. keber, dokler še je v podobi črva pod zemljo. Tacih se nahaja zmerom nekaj — za plugom. Odkod prihajajo, da ni vsako leto veliko kebrov, oziroma črvov? O tem vprašanji so si belili učenjaki dolgo glavo, sedaj pa se trdi, da so ti črvi si sami sovražni ter vkončajo večji črv manjše. Godi pa se tako, da se leto stari črv loti za leto mlajšega ter ga posune. Vsled tega si zarod v poslednjem letu ne opomore in ostane ga le manjše število.

To je dober migljaj za nas, kako da zatremo, čem največ moremo, tega škodljivca. Tisto leto, ko je kebrov veliko, moramo jih marljivo pobirati ter vkončati. S tem se doseže, da bode manj škode po kebrih, pa tudi manj črvov. V letih pa, ko je kebrov malo, ne storijo že le toliko škode na drevju in kedar se iz njih črvi naredijo, pridejo v žrelo starejših in se tako vkončajo; nekaj jih pač ostane za drugo leto, ali le-ti bodo potem grob za mlajše črve. Tako se zmanjšuje polagoma število črvov in vsled tega ne bode potem več toliko kebrov in tudi škode ne več toliko škode po njih na drevju.

V novem času pa se delajo tudi poskušnje z neko glivico, ki je neki — kuga kebrov pa tudi črvov. Ime tej glivici je »botrytis tenella« in ona zanese neki nalezljivo bolezen med kebre ter jih tako vkončuje. Skušnja dokazuje, da v kakem kraju kar h krati izginejo keberi in njih črvi in kriva je prikazni neki ona glivica. Te glivice se poslužujejo sedaj učenjaki, da spravijo z njo kugo med kebre in njih črve. Glivica se dene na kuhano meso, ki je namočeno v kakem sladkem rastlinskem soku ter se to potem raztrosi po njivi, kjer je veliko črvov. Črvi se ga lotijo in se tako boleznijo nalezijo, da čez nekaj ur potem poginejo.

Boljše pa se neki obnese še poskus, če se nabere par črvov ter jih položiš v posodo, v kateri je malo vlažne prsti, da se črvi zarijejo va-njo. Sedaj pa se potrosi kalice one glivice na črve ter se pokrije posoda in na krov se dene še nekaj vlažnega mahú. Ko preteče 5 do 6 ur, nalezijo so se črvi boleznijo in vzamejo se iz posode ter se dajo v lonce, v katerih je nekaj navadne prsti. Bolni črvi poginejo v 10 ali 12 urah in glivice se razvijejo na njih v večjem številu. Črvi se raznesejo potem na njivo ter se tu in tam pokopljejo

v prst. Čas za to je od aprila do oktobra. Glivice se v tleh razvijajo dalje in tako pride kuga med črve.

Tako poskušnje, ali pa je v resnici vse tako? Doslej se še ne zna za gotovo in torej počakajmo. Kar pa moremo storiti, je to, da zatiramo kebre, kar se največ da, v tistih letih, kedar jih je veliko število. To je najvarniša pot zatreti jih.

Sejmovi. Dne 19. maja pri Sv. Lenartu, v Slov. goricah. Dne 20. maja na Starih sv. gorah pri Podsredi in pri Sv. Križi tik Slatine. Dne 23. maja pri Sv. Hemi nad Podčetrkom, v Ločah, v Loki, v Lučanah, v Ljutomeru, v Marenbergu, v Mozirji in v Laškem trgu.

Dopisi.

Iz Cirkovec na Dravsk. polju. (V Brazilijo) so tudi iz tega kraja šli s trebuhom za kruhom in poslal nam je prijatelj pozdrav v pismu od Šent Pavla z dne 5. marca t. l. Doma je iz Jablanj in je pisal svojemu prijatelju in svoji materi; pismo do prijatelja glasi se tako-le. Dragi prijatelj! Poprej, ko ti dalje pišem, pozdravim vse skupaj in Vam naznam, da sem prišel v Ameriko; popisati hočem našo rajžo. Skozi 26 dni bili smo jadrali, bilo nas je 1200. Prvi teden videli smo še zmiraj suho zemljo, drugi teden je pa začelo morje se strašno buriti, da skoro popisati ni, valovi začeli so rasti, kakor hribi, našo ladijo metalo je, kakor orehovo luščino, in to je trpelo 32 ur. Ljudje so jokali, molili, zdihovali po ljubi domovini. V tem času nemirnem bil je smrad, da groza, vsak je moral nazaj dati, kar je pojedel, po teh 32 urah nastane zopet mirno in lepo vreme, katero je trpelo več dni. Na enkrat pa nastane strašna noč za nas, v kateri smo se pripravljali vsi za smrt, vzdignili so valovi našo ladijo strašno visoko, nagloma pa pognali jo v globočino, ter jo treščila po morski pečini, da je skoro vse konec vzelo. Misli je vsaki: zdaj se je svet podrl, v tem strašnem tresku začeli so ljudje kar noreti po ladiji ali barki, tulili so, kakor živina, kviško skakali na svojih posteljah, vsak je zgrabil svojo culico ter bežal na vrh. Veliko jih je v tem straha umrlo, nekteri so obupali ter v morje poskakali, jaz pa sem si mislil; če na vrh bežim, vtopim se tudi lahko, miru pa ne najdem; vzdihnil sem, oh, če je Bog tako sklenil, da me bo z vodo usmrtil, njegova volja naj se zgodi! Ostal sem na svoji postelji ter čakal smrti, ali Bog ni dovolil, da bi nas bile ribe pozobale, dal je zopet mir. Februarja 16. prišli smo na suho zemljo na otok Santos, 17. pa smo sedli na železnico ter se peljali 8 ur daleč, prišli smo v Šent-Pavel, tam pa smo morali prestopiti na drotnato vožnjo, ki nas je vlekla na visoko planino v poslopje Emigracije, ki je podobno velikanskemu gradu; tamkaj bili smo zaprti 8 dni, nekateri tudi 14 dni, tukaj je vsak vzdihoval in žaloval po svojem rojstnem kraju. V to poslopje pride vsak dan gospoda po ljudi, izbira si, kakor hruške, katera bi imela lepšo barvo, jaz pa sem bil odbran za fabriko, kjer se pivo dela, peljal sem se zopet nazaj v Šent-Pavel; hvala Bogu, da sem bližje ostal, da jo bom lažje potegnil, kar upam na Boga. Dragi prijatelj, prosim te, daj to pismo večim ljudem brati, naj vsakega moja strašna in grozna vožnja ustavi, ki je namenjen sem v Ameriko; pridno dela naj, česar je vaje, in naj bo hvaležen Bogu in ljudem, tukaj se ne cedi sladica, kakor sem jaz mislil poprej, veliko manj je se pa kruha. Nič ni tako, kakor se je poprej govorilo, zato so pa veliki reveži, kateri imajo familio ali rodbino. Za-me bi ne bilo nobene škode, če tukaj konec storim, ker sem

le sam; kamorkoli se obrnem sem sam, ako silo trpim, trpim le sam, želim drugim boljše, kakor so drugi meni; druga ti zdaj ne morem več pisati, bom ti še pa drugokrat. Pozdravi mi vse moje znance. Z Bogom! Miha Šeliga.

Iz Cirkovec. (Pismo) materi iz Št. Pavla se glasi: Draga mati! Presrečno Vas pozdravim in Vam dam znati, da sem, hvala Bogu, zdrav in mi ne gre še prehudo; bil sem na morji v nevarnostih, pa prišel sem še živ v Ameriko, dobil sem delo tam, kjer delajo pivo. Draga mati! molite za-me, prosim tudi jaz Boga in tudi upam, da bom prišel zopet nazaj. Nikoli več ne bom šel od vas, dokler bote živi. Draga mati! naznam Vam tudi, da sem pisal iz Genua bratu Valentku in mu poslal 30 gold., naj Vas k sebi vzeme, ne vem, če me je ubogal ali ne; ako se je semkaj podal za meno v Ameriko s svojo družino, žal mu bode, dokler bo živ. Draga mati, prosim Vas, pišite mi, kako se je zgodilo, ostanem Vaš hvaležni sin
Miha Šeliga.

Iz Okoške občine na Pohorji. (Pečat.) Da se Slovenci prebujamo in zavedamo svojega maternega jezika, to se kaže sedaj že tudi v dosedaj najbolj zaspelih občinah. Tako n. pr. občina Okoška pri Čadramu, kjer še nikoli niso nemških prebivalcev imeli in se je tudi že od nekdaj slovenski uradovalo, vendar pa se je na slovenskih pismih oblastno šopiril nemški uradni pečat. To se ve, da ni bilo lepo, tudi ne prav. Sedanji občinski odbor pa je to reč predručil in pripravil lep nov slovenski občinski pečat, kateri glasno pravi domaćim in tujim, da je občinski odbor v narodno zavednih rokah. Je pač res: Slovan gre na dan. Naj bi si izgled vzele še mnoge druge občine!

Iz Doliča. (Razširjava šole.) Če je kje nekaj brez potrebe, je gotovo razširjatev naše šole, kajti šolsko poslopje je dosti prostorno. Zidali smo pred desetimi leti enorazrednico in je v njej za 80 sedežev prostora; na poldnevni poduk dohaja 45—55 otrok in ostaja še do 30 praznih sedežev. Ne spravi pa tudi najstrožje opominjanje in kaznovanje več otrok skupaj. Žal, da ne najde to, da naš hribovec ne more svojih otrok pošiljati v šolo celi dan, pri šolske oblasti nobenega usmiljenja. Vse ugovarjanje je zastoj, nič se ne da na naše prošnje in dokazovanje. Vsaki gospodar in vsaki kočar ima svoje pašnike za drobnico in za goved ter so tukaj pastirji sploh le otroci že od sedmega leta, od desetega leta naprej se pa sploh že vadijo dela. To tudi ne more drugače biti, ker draga in spridena družina že večjim poselstnikom toliko prizadeva, da težko z njo izhajajo, kaj pa bi bilo pri manjših? Oglejmo si pa tudi otroke, kateri celi dan ali predaleč v šolo dohajajo! Kar jih ni že celo hudobnih, zavoljo mnogo slabih priložnostij, taki so pa izdelani, blede in bolehn, ker nimajo nikoli kuhane hrane ali vsaj ne o pravem času in tako je presilna šolska postava, katera ne pozna nobenega razločka, da hribovec ni v stanu enake dolžnosti s poljanecem, tržanom in mestjanom izpolnjevati. Za naše stanje naj bi bilo šolanje na šest let in le pol dneva in pa le s predmeti za kmetijski delavni stan primernimi. Tako je tudi nemškutarenje odveč, saj se že preočito spozna, da naši otroci v potrebnejšem zaostajajo; tukaj se izreja edino le delavni kmetovski stan in na više šole hodi otrok dosihmal le od dveh hiš. In kaj hasni sedmo in osmo leto na papirju, ko hodijo otroci le še po zimi, ako ni prehuda, v šolo? Vsaki oče pa, kakor hitro je njegov otrok šest let solo obiskoval, obdrži ga o veliki noči marljivo doma. Tukaj bosta potem, ko bode dvo-razredna šola za rečenih 45—55 otrok (za celi dan jih zna prirasti najbližjih 6—10) jih dva učitelja, vsak po 30 podučevala; stariši bodo toliko več strahovani in občine s plačilom obtežene. In kmet siromak, da bi se